

Nepřímé pachatelství

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá institutem nepřímého pachatelství. Nejprve zmiňuje jeho historický vývoj, jelikož přijímání nepřímého pachatelství bylo v dřívějších dobách nejednotné. V současnosti u nás platí zásada akcesority účastenství a účastník může být trestně odpovědný pouze, je-li trestně odpovědný hlavní pachatel, avšak tehdy platila zásada opačná, a to zásada osamostatnění účastenství. Nepřímé pachatelství tak nebylo nezbytné a přijímali ho pouze takoví autoři, kteří ho uznávali jako další, specifickou formu pachatelství. Účastenství, zvláště návod a organizátorství, je nepřímému pachatelství velice blízké. Nepřímý pachatel ani účastník nenaplňují znaky trestného činu svou vlastní činností, k jeho spáchání však značně přispívají. Podstatným rozdílem mezi nimi je, jakou osobu navádějí. Pokud je osoba plně trestně odpovědná a úmyslně spáchá daný trestný čin, jde o účastenství, v případě že není, jedná se o nepřímé pachatelství. Nepřímý pachatel si musí být vědom, že využívá osobu, která je trestně neodpovědná nebo alespoň neodpovědná pro daný trestný čin. Dále musí mít úmysl spáchat svůj trestný čin skrze takovou osobu, tzv. živý nástroj. Současný trestní zákoník obsahuje taxativní výčet případů, kdy jde o nepřímé pachatelství. Nepřímým pachatelem je ten, kdo k činu zneužije osobu, jež je neodpovědná kvůli nedostatku věku, nepřičetnosti, omylu nebo proto, že jednala za okolností vylučující protiprávnost, sama nejednala, jednala bez zavinění anebo bez zvláštního úmyslu či pohnutky, je-li vyžadována. Všechny tyto případy jsou v práci podrobněji zkoumány a nechybí u nich ani příklady či judikatura. Autor se zabývá nepřímým pachatelstvím také ve spojitosti s právníckými osobami a řeší, jakým způsobem může jedna právnícká osoba zneužít druhou jako živý nástroj. Hlavním cílem práce je pak zhodnotit současnou úpravu nepřímého pachatelství v trestním zákoníku, poukázat na její nedostatky a navrhnout jejich řešení.

Klíčová slova: nepřímý pachatel, živý nástroj, akcesorita účastenství